

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste

Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III

Izdaja: agr. inženir Jos. Rustja

MALI LIST

Tednik za novice in pouk.

Stane: ena številka 20 stotink.

Eno leto 8 lir

Pol leta 5 lir

Četrto leta 3 lire

Odg. urednik: Ivan Hrvatin

Male novice

Vojna odškodnina.

Torkov uradni list pravi, da znaša do druge odredbe povišek za odškodnino na stavbe za Trentinsko 325%, za Primorsko pa brez razlike 350%.

Na stalen sprehod

Pojde v mesecu juniju 4000 primorskih železničarjev. Vlada pravi namreč, da se odpustijo vsi oni, ki niso med vojno služili v laški armadi. To se pravi z drugo besedo: Primorci proč! Prizadeti so se obrnili na tržaškega župana za posredovanje. Ni veliko upanja!

Kmet in razstrelivo.

Tržaško topničarsko poveljstvo razglašja, da naj se kmetovalci, ki rabi-jo več razstreliva v gospodarske svrhe (razstreljevanje skal na polju itd.) obrnejo na naslov «Direzione Artiglieria Trieste» in naj navedejo: kraj, kakovost dela, velikost zemljišča, katero se hoče spremeniti v polje. Ravnateljstvo pošlje izvedenca, ki napravi proračun in določi količino. Cene da so zelo nizke.

Mestna občina Zadar

je štela pred vojsko 14.000 oseb, sedaj jih je nekaj nad 9000.

Pevski zbor

primorskega slovenskega učiteljstva je priredil na binkošti pevski nastop na Kontovelju. Uspel je nad vse izvrstno. Neki laški strokovnjak je dejal, da ta zbor nastopa prav lahko na vsakem gledališčnem odru v Italiji. Tako se dela za naš narod! Čestitamo in kličemo: pogumno naprej!

Postojnsko jama

je na binkoštno nedeljo obiskalo do 8000 oseb. Avtomobilov so prešteli nad 400. Med obiskovalci je bilo mnogo Slovencev. Postojnčani so ta dan zaklali 39 telet in so prodali 50 kvin-talov kruha, gospodični na jamski postji sta prodali baje 20 tisoč znamk.

Čiščenje sodnij.

Vlada je izdala odlok, po katerem se v državi odpusti 730 sodnikov iz službe. Prav tako. Čemu bi nam bili sodniki, ko so se ljudje tako poboljšali. Ni slišati več o tatvinah in umorih.

Pozor, gospodje!

Začela so se trgovska pogajanja med Italijo in Jugoslavijo: zato pozivljamo poslance, Zadrugo zvezo in druge činitele, da se združijo v skupno akcijo, da ne bo naš narod spet doživel poraz kakor ob Jadranski banki. Naša vprašanja so: izvoz vina, sadja, neizmenjane kro-ne zadrug in privatnikov. Zopet smo prejeli seznam neizmenjanih kron: 32 družin v Rihembergu ima se kro-ne doma, v Račicah pri Podgradu nekdo 3985 kron, v Divači 2000, v Sežani 200, 560, v Divači zopet 46.206, v Šapjanah v Istri 13.364, v Podkrajju 3200 kron, v Stari sušici 10.000, v Sovodnjah 27930, v St. Viskigori 40.000. In koliko drugih. Tirjamo od poslancev, ki jih je ljudstvo izvolilo, tirjamo od odborov, ki jih je ljudstvo izbralo, krepkega nastopa. Mali list bo pa vaše delo zasledoval in bo narodu povedal, kaj ste storili.

Ali se hočeš nasmejati?

Pojdi v soboto ob osmih zvečer ali v nedeljo ob peti popoldne v goriški trgovski dom, kjer bo godbeni krožek igral burko «Brez županovega dovoljenja».

Don Luigi Sturzo

Oseba

Majhna oseba, zelo suh, bled, dolg orlovski nos, nervozen, temne in bliskajoče oči; nosi najcenejši klobuk,

priprost talar, vedno navadne sandale, iz katerih se vidijo črne, cvrtnate nogavice. Tako opravljen gre tudi k ministrskemu predsedniku.

Kadar pride na ministrstva, vse se mu umakne: generali, najvišji uradniki; njega sprejme kot prvega vsak minister.

Kot tajnik italijanske ljudske stranke ima svojo pisarno v Rimu v ulici Ripetta; priprosti prostori, nekaj desetih uradnikov. Vsak dan navla ljudj. Kolikokrat je minister Giolitti čakal v predsobi, da ga Sturzo sprejme!

Mussolini in Sturzo

Fašizem je vse stranke ne sicer ubil, ampak potlačil, le ene ni mogel: ljudske stranke. Komuniste in socialiste je ukrotil s štirimi rečmi: hud, ker da prinašamo sliko moza, ki je skušal vničiti s tem, da ji je vzel del programa (stanovske organizacije, križ in veronauk v šolo, mir s Cerkvijo, sporazum z vatikanom, ozdravljenje državne blagajne, državni šolski izpit), češ, kaj potrebujemo še ljudske stranke, saj imamo mi fašisti isti kulturni in socialni program. Tu Mussolini ni uspel; stranka je vrgla iz sebe one, ki jih je fašizem pridobil in tako je danes idejno trdna kakor malokdaj prej.

Don Luigi Sturzo je Sicilijanec po rojenju. V rojstnem mestu Catalgirone je študiral postal duhovnik in kasne-

Naše slike.

Zadnje smo prinesli sliko predsednika Mussolinija. Pa so časnikarske kavke začevale: neki narodni list je hud, ker da prinašamo sliko moza, ki je načelnik stranke, katera «je Slova-ne zapisala smrti». Druga pa je še lepša: slovensko glasilo fašistov «Nova doba» v Gorici tudi protestira, češ, da mi ne smemo prinašati «slike našega fašistovskega vojskovodje». Španski ti protesti. Obema povemo tole: ako bi bil «Mali list» strankarski list, bi seveda prinašal samo slike dotične stranke; a «Mali list» ni političen, niti strankarski, ampak je «tednik za novice in pouk», kakor je zapisano na prvi strani; naše ljudstvo želi vse vedeti in poznati, zato pa bo prinašal slike vseh važnih oseb brez ozira na njih politiko;

je bil več let podžupan. Tam se je izkazal za izvrstnega upravitelja. V veliki zvezi vseh županstev vse države je bil več let podpredsednik.

Pred vojno

Pred vojno je obstojala samo ena resnično organizirana stranka: socialistična; takozvane liberalna in demokratska nista bili organizirani stranki, nista imeli pravih načel ali programa. Odločujoči veleposelstniki v državi, veleindustrijalci in advokati po mestih so se spravili pred volitvami k mizi in postavili kandidate za državni zbor; ti so seveda vsi zmagali in poslanci, ki so tako zastopali interese svojih botrov, t. j. industrije, latifundija in advokatov, so se sicer v zbornici ločili v skupine, a delali le po navodilih botrov. Socialisti so prvi postavili proti temu škandalu stranko z načeli: Turati, Ferri, Modigliani, Mussolini so bili borci proti gosposki mlakuži v državi. Druge večje stranke ni bilo.

Pojav ljudske stranke

Po vojni se je pojavila ljudska stranka. V januarju 1919 je Sturzo sklical prijatelje v neko hotelsko sobano v Rimu in že jeseni so postavili kandidate za državne volitve v novembru istega leta. Sijajen uspeh njih lista je dobila za socialistično (1.824.926) največ glasov (1.159.602). 102 poslanca, socialisti 150. Kaj hočejo ljudovci? Oni zahtevajo pokrajinsko in občinsko avtonomijo, na zemlji malo posestvo, stanovske organizacije za vse stanove, odpravo nepismenosti, svobodno šolo, zopetno uveljavitev državnih svoboščin, svobodo organizacij in društev, potlačenje nasilja in drugo.

V opoziciji

Po fašistovski revoluciji je Mussolini vzel v ministrstvo tri ljudovce, ki so krepko sodelovali pri obnovi. Kongres ljudske stranke v Turinu se je pečal tudi z razmerjem do fašistovske vlade. Duh, ki je preveval zborovanje, se da opisati z besedami: sodelujemo z vlado, a na nogah; na kolenih pa ne. Ker pa je Mussolini zahteval od ljudovskih ministrov odločno izjavo, da brezpogojno sodelujejo z njim, a oni te izjave niso hoteli dati, pač pa so odobrili resolucije turinskega kongresa, so morali odstopiti. Od tedaj je ljudska stranka, ki jo pooseblja don Sturzo, v zakriti opoziciji.

priobal je sliko Stambulijskega, Mussolinija, priobal bo sliko Turatija, Pašica, Radiča in sploh takih večjih mož. In vemo, da je to ljudstvo vseč.

Kako so malenkostni!

Štirideset zvonov, ki so že vlti, ne sme neka livarna poslati v dotične slovenske župnije, ker imajo slovenske napise. Livarna pa ima pogodbo z vlado, da morajo biti zvonovi do pike taki kot so bili prejšnji. V tej zadevi nam je dejal Lole iz Trsta, da bo bržkone imenovana komisija, ki pride iz Rima, da študira to vprašanje. To bo spet stalo precej časa in denarja. Kako so vendar mičkeni, pravzaprav mičceni!

MIHEC: Kaj se, Jakec, dol steguješ, Boš še na portirja pal!
JAKEC: Komaj čakam Mal'ga lista, In kaj v njem bo Pepo djal.

Papir za vojno odškodnino.

Namesto predumov raznih bank in namesto gotovega denarja, ki ga je financa izplačevala za odškodnino, bo dajala od 1. septembra, naprej vlada Primorske obligacije («Obbligazioni delle Venezie»), t. j. neki papir, na katerem bo napisana vsota, ki tebi gre za stavbo ali pohištvo. Za te obligacije bo vlada dajala 3½ obresti. Ali bo vrednost te obligacije stalna? Ne, ampak menjala se bo kakor cena vsakega blaga na trgu. Obligacijo boš lahko obdržal doma in po 25 letih ti vlada izplača polno svoto; obligacijo lahko tudi prodaš; to bodo skoro vsi oskudovanci storili. Povemo pa z naprej, da bomo prišli v škripce spekulantom, ki se bodo zmenili za načrt, kako bi ceno obligacij potlačili; sredstva si že bankirji izmislijo; predvidevamo, da bodo obligacije padle tudi za 15 od sto. Bog daj, da bi se mi motili v tem prerokovanju!

Prerokovanje o vojni.

Med ljudstvom se čuje več različnih starih prerokb. Najbolj znano je prerokovanje iz 17. stoletja, kako bo po zemlji železna kača (železnica) tekla, kako bodo ljudje po zraku letali (zrakoplov), kako bo avstrijsko cesarstvo razdejano.

V zadnjih dnevih pa smo čuli o nekem prerokovanju iz leta 1848, t. j. leta, ko je cesar Franc Jožef nastopil vladanje. Spisal ga je neki Johannes in se hrani danes v narodni knjižnici na Dunaju. Naslov knjige je «Prerokovanje o Aziji, Afriki, o Rusiji, o Francoski, Avstriji, Turški, Poljski, Italiji, Ogrski in o bodoči državi Slovanov». Zanimiva so prerokovanja nekega frančiškana, ki jih je spisal kot romar v Betlehemu in deloma na gori Sinaj. O Francoski pravi prerokovanje: «Francoska bo deloma porušena, Pariz bodo bombardirali.» O Nemčiji: «Uboga Nemčija, tvoj orel bo zgubil moči in francoski petelin bo pel na tvojem ozemlju.»

O Avstriji: «Staro in častljivo avstrijsko cesarstvo bo na kose razdjano; v cesarski hiši bo več umorov in zadnjega cesarja bodo izgnali iz države.» O Rusiji: «Ti boš dežela vničenja in brezsrčnosti. Me-sta, vasi bodo razdejane in krvava revolucija bo vničila velik del ljudstva. Cesarsko hišo, vse plemstvo in del visoke duhovščine bodo pokončali.» Frančiškan opisuje tudi ustanovitev Poljske in Jugoslavije. Te besede smo povzeli iz največjega laškega dnevnika «Il Corriere della Sera», ki prinaša tudi številko, pod katero se nahaja stara knjiga: katalog štev. 47, 314. A. Prosimo starše, ki imajo sina-visokošolca na Dunaju, naj jim pošljejo ta članek, da si zadevo ogledajo in naj nam sporočijo, kaj je na tem.

O narodnem svetu.

Od raznih strani smo prejeli pisma, v katerih spodbujajo, naj to rubriko nadaljujemo. Iz Boljuna nam piše nekdo, ki se mu po pisavi pozna, da ni kdovekaj izsolan, a da mora biti po naravi zelo brihten človek: «Prosim Vas, da nam razkrijete še kaj od narodnega sveta. Ljudstvo želi vedeti, zakaj gre, zakaj premislite, da sem bil jaz pet let v vojski in sem se boril za cesarja, pa sem šele leta 18 odprl oči; pa kako bi prej, ko me nobeden ni podučil, povsod sem slišal dobro od Avstrije, šele v vojski in sicer četrto leto sem videl, da sem se boril po neumnosti za cesarsko hišo. Tako mi tudi dopade, da «Mali list» pove vse tiste reči, ki jih drugi listi skrivajo pred ljudstvom, meni se pa zdi, da imam tudi jaz pravico znati, saj sem trpel za volitve...» Na te odkritosrčne vrste pravimo: brez ozira na desno ali levo, če se komu zamerimo ali ne, bomo se razkrivali.

**Da se resnica prav spozna,
Treba je čuti oba zvana.**

To je star pregovor, resničen pregovor. Goričani so trdili, kakor smo zadnje pisali, da nočejo poslancev v Narodni svet, ker sicer ne pridemo do miru. Včeraj smo poslali odposlanca k neki vodilni tržaski osebi, ki nam je povedala to, kar smo pri priči napisali: «Goričani trdijo, da nočejo poslancev v Narodnem svetu, ker da mora biti narodni svet nad poslanci, čes, poslanci so sprti in da mora nekdo biti nad njimi, da spore poravna. Tako oni vso stvar vedno in povsod utemeljujejo, v privatnih pogovorih in na zborovanjih. To je vse res, toda vedite, da jim gre pri tem samo za to, da bi spravili osebo dr. Wilfana s poti». Mi pa zahtevamo in hočemo, da bo naš dr. Wilfan kot najuplnejša in odlična oseba v Narodnem svetu. Od te zahteve ne popustimo nič, niti za las.»

To je torej čisto jasno rečeno in smo bili te odkrite izjave prav zadovoljni. Mi smo poslali odposlanca v Gorico, kjer je imel daljši pogovor z goriško vodilno osebnostjo. V Gorici smo predložili izjavo tržskega politika, nakar nam je odgovoril Goričan takole: «Proti očitjanju tržskega gospoda dvigam odločen protest, ker je njegovo mnenje čisto navadno očitjanje brez dokazov in brez podlage. Mi smo zato, da niso poslanci člani narodnega sveta, iz načelnih vzrokov. Hočemo enkrat mir, mir narediti, to pa bo desegle le prosti Narodni svet, v katerem ne bo tistih, ki se prepirajo.»

Nato je dejal naš odposlanec: «Čujte, gospod doktor, ali ne bi mogli dopustiti vsaj ene izjeme?» Goričan: «Mi se moramo držati načela, zakaj če prepustimo eno izjemo za Trst, je cela vrsta naših pristašev, ki z isto odločnostjo zahteva drugega poslanca. Kam pa pridemo po tej poti?» Naš odposlanec: «Toda v Trstu je društvo absolutno za to, da pride dr. Wilfan v Narodni svet. Pravijo, da je on oseba, ki bi morala biti za vse, pa tudi za Goričane, izven spora...» «Oprostite» — nas je pretrgal goriški politik — «ako menite, da je dr. Wilfan kot oseba res taka kot se v Trstu sodi, se motite; mi se z osebnostmi ne pečamo, ampak če nas prav nekateri tržaski gospode silijo v to, sem vam na razpolago, da dokazem, koliko očitkov imamo Goričani proti osebi dr. Wilfana».

Očitki proti dr. Wilfanu.

Dr. Wilfanu očitamo mi absolutizem, on hoče vse ukazati in ne dopusti nobenega mnenja poleg sebe. Lepo se je izrazil bivši tomažski župan, gospod Vran, ki je v družbi dejal: «Jaz sem človek, ki tudi imam glavo. Če hočejo v Trstu imeti pri sejah take, ki bodo vselej kimali, naj si dajo napraviti avtomate, ki bodo kimali.» V svojem absolutizmu dr. Wilfan hoče o vsem skupnem denarju sam odločati; narod je nabiral požrtvovalno od stotinke do stotinke, koliko sitnosti so pri tem imeli

fantje, dekleta in drugi. Na več stotisočev gredo skupne svote. O vsem denarju pa dr. Wilfan noče dati računa. Mi Goričani smo predlagali, naj bi skupni denar upravljale tri osebe: en Tržačan (in nimamo prav nič zoper to, če je to g. dr. Wilfan), en Goričan in en Istran. Dr. Wilfan je ta predlog vedno odklanjal, češ, da je on gospodar. Zgodilo se je celo, da je rekel goriškemu društvu, ki ga je v imenu 40 tisoč volivcev (dr. Wil-

fan je bil izvoljen na Goriškem) prosilo, naj da nekaj denarja iz skupne blagajne v narodne namene za Goriško, in dr. Wilfan je pred vsemi rekel: «Ne, prav nič ne dam.» Takega absolutizma mi nismo bili vajeni. Zato tirjamo, da bodo skupen denar upravljale tri osebe. Račun zahtevamo tudi za nazaj. To skromno pravico nam mora vsakdo priznati: samo ena oseba noče o tem nič vedeti, to je dr. Wilfan. Zato bo Narodni svet tudi o tem sodil. Kako naj sodi, ako prinese dr. Wilfan svoj absolutizem vanj? Ta izjava je dolga, zato nadaljujemo prihodnjice.

Kaj nam z dežele pišejo

Kaj pa v Podgrajah? — Razbojniškogospoda obiskuje dolinske cerkve — Razporeženje vipavskih kmetovalcev — Zrakoplov z Gabrka v Prelože — Naredi si trugo, nato se obesi — Naši fantje pri vojaki pišejo Malemu listu — Kobariško pismo — Obupni glas južnih železničarjev — Kdo je odgovoren za avtomob. nesrečo v Lokvi?

DOLINA.

Krogle, Prebeneg, Socerb in Kastelec so dobili nove zvonove, ki jih je ljudstvo nad vse lepo in na naravnost ginjač način sprejelo; kako tudi ne, ko spominjajo človeka na najsvetejšo in najbolj usodno trenutke življenja, ko spremljajo človeka od rojstva do groba.

DOLINA.

Domačin orožnikom na znanje. Tupatam prihajajo ob nedeljah mestni izletniki, ki se tako obnašajo, da bi človek mislil, da so prišli iz kaznilnice. Poročali smo že o divjaštvu v kapeli na Pečah. Zadnje dni pa so se lotili sv. jame v Socerbu. Izletniki in nekatere frajlce so razolotar pobrali vse marmornate okraske. Pa grozili so ljudem z revolverji. Mislili smo, da so prišli iz afrikanških gozdov, pa smo zvedeli, da so bili iz Milj. Opozarjamo še posebej gospoda podprefekta viteza di Sunija na te vandalizme.

DOBRAVLJE NA VIPAVSKEM.

Z majnikom je začelo pripekati solnce. Dela je čez glavo, posebno za naše vinogradnike, ki pa — v resnici rečeno — nimajo pravega veselja za kdo ve kakšno negovanje nogradov, odkar smo stopili v vinsko krizo. Pa kako bi tudi veselje imel, ko leži skoro vse vino v kleteh, dasiravno lazimo v poletje. Potem pa ti davki! Niti oddahnili se nismo od strašne novice o tem in tem davku, ko še blisne druga novica: še ta davek! Po drugi strani pa nas tišči izžemanje po verižnikih in prekupčevalcih: cene kmetijskih pridelkov so v kričečem nasprotju s cenami kmetijskih potrebščin. Če pojde tako naprej, bomo kmalu prijadrali tja, kjer so bili naši dedi pred sto leti. Rešitve pa ne vidimo nobene: od današnjih vlad ne pričakujemo ničesar, ker ne znajo in nočejo pomagati. Edino sredstvo, da ohranimo, kar se da ohraniti, je v samopomoči: povzdiga racionalnega ali umnega kmetovanja, gospodarska neodvisnost od špekulantov in združitev v gospodarske zadrage.

PRELOŽE V ISTRI.

Dragi Pepo iz Koludrovice, pridi malo k nam in oberi naš cestni odbor, ki ne privoščiti Preložcem niti ceste, niti cestarja in je zavrgel nasvet vladnega inženirja. Povej potem v Bitinjah in vsem mlinarjem, da Brkini ne bomo več ob suši vozili v mline. Mogoče pa misli cestni odbor napraviti zrakoplov, ki bo vozil od Gaberka do Prelože. Opomba Pepota: o priliki že priromam v tiste kraje.

SALUZZO.

Šele pred nekaj dnevi so nas slovenske vojske premestili v to mesto in tudi tu smo našli svoje rojake, ki so nas prijateljsko sprejeli. Težko pogrešamo svojo domačijo; včasih se

zberemo pa zapojemo kakšno lepo slovensko, da nam srce od veselja kipi. Laščini smo se še precej pričuli. S hrano smo zadovoljni, zlasti sedaj spomladi, ko dobivamo poleg testenin tudi zelenjavo. Pozdrav!

VERONA.

Pri postaji v Veroni kosarna stoji. V kamrici vsaki Slovenec se dobi. Naš fant se talijanski prav hitro nauči. Domača beseda je zlasti lup-ki! Kraševci. Postojnčan in tužni Istran. Zastopan je tukaj pa tudi Solkan.

BOLONJA.

Tudi tu smo fantje, ki služimo cesarja, pardon, kralja, tako je sedaj pravilno. Telegrafisti smo, opravljamo pa sicer razne službe: ta je kuhar, drugi pometač, tretji konjski hlapec, četrti brivec itd. Veseli nas, da se kmalu vrnemo v domačijo med svoje drage. Pozdrav!

KOBARID.

Kaj pa je s Kobaridci, ali spijo, ali so se že vsi prodali? Tako baje mislite tam v Trstu o nas. Seveda imate prav, ako pomislite človek, da so naši kraji dali narodu pesnika Simona Gregorčiča, Krilana in narodna voditelja And. Gaberščka ter Ant. Gregorčiča in druge. O ne, nismo se vsi prodali, pravzaprav nihče razen kake izjeme, ki pa je bolj izvržek kot član našega naroda. Sicer smo zavedni in napredni in taki ostanemo do groba. Razmere so pač take, ki ne dopuščajo, da bi razvijali tisto zunanje življenje kakor v mirni dobi, a srca so ostala stara. Pač pa potožim, da naša mladina premalo čita, kar pač ni prepovedano in ne bo. Čitanje bo silno dvignilo znanje in bo krepilo narodno zavest. Po vseh hišah bi morala biti knjiga vsakdanja družinska prijateljica. Krepimo se na znotraj in ko bomo smeli bolj dihati, se bo naše življenje tudi na zunanje pokazalo.

PODGRAJE PRI BISTRICI.

V Podgrajah in Zabičah delijo skupni gozd in pašnik. Važno je to delo za gospodarski napredek. Skrajni čas je bil, da se je izvedlo. Voda ob deževju zelo škoduje njivam. Gospodarski odbor je poizkusil odpeljati vodo in tako pospešiti osušitev njiv. A bila je vojska! Nasprotna stranka je poklicala komisijo. Ugotovili so, da je jarek ob cesti v veliko vodo potreben, a šment, sedaj ga pa nečejo kopati. Želimo jeseni veliko dežja, da ga voda sama skoplje. Naš narod se rad seli v Ameriko. Enim je res silno. Drugi se selijo bolj iz navade.

Lokvi. Po že sporočeni nesreči, ki se je zgodila v Lokvi, kjer je avtomobil povozil tri otroke, tako da so enemu morali nogo odžagati, vlada v občini razburjenost. Čuje se namreč, da so šoferja izpustili iz zapore in da se misli

vsa zadeva nekako potlačiti in pozabiti. Mari so otroci sami tekli pod kolesa? Povzročitelji nesreče so odgovorni, znano pa je tudi, da so gospodje, ki so bili v avtomobilu iz takih krogov, ki lahko plačajo celo odškodnino. Kam naj pa uboga mati dene šestletno deklico brez noge? Pravica tirja, da oblastva ukrenejo vse potrebno, česar se niso. Najbolj sumljivo, da se ni bilo na lice mesta nobene preiskovalne komisije, dočim v Trstu navadno pride komisija, ako se je teletu kje le spodrsnilo.

ŠT. PETER.

Kaj bo pa z nami, dragi Mali list? Gre namreč za penzioniste južne železnice, ki smo bili še pred vojsko invalidi, smo dobivali od ravnateljstva invalidnino, a pod novo vlado nismo še nič prejeli. Nas je še precej; nekateri reveži so za lakotje umrli, dva sta si v Trstu življenje vzela. Ali nam bo vlada kaj dajala? Mi smo že vse storili, kar smo mogli, tudi našim poslancem smo se priporočili; gospod poslanec Lavrenčič je že večkrat zadevo urgiral v Trstu in v Rimu, pa vlada se vedno trdo drži. Ali je še kaj upanja?

Treznim in pijancem v branje.

«Kar imamo,
Vse prodamo,
In za sladko vince damo».

Ali ni luštna ta pesmica? Kako lepo se prilaga fajtni družbi, takole ob dveh polnočih! Kaj pa pravi pamet? Kaj pravi znanost?

Oj vinca, vinca, vinca-ca,
Oj vinca, vinca, rumena!

Zdravnik dr. Hoppe pravi: «Petino vseh norišnic bi lahko zaprli, ko bi ne bile pijancev na svetu». In naš dr. Robida je zapisal: «Na Nemškem jih spravi alkohol vsako leto do 30 tisoč v norišnice. Dokazano je, da je med sto norci dvajset takih postalo vsled pijančevanja».

En glažek al' pa dva,
To nam korajžo da.

Francoski zdravnik Bourneville je dokazal, da je med tisoč božjastnimi ali bolesto-slabotnimi otroci 620 takih, ki so imeli očeta ali mater ali pa oba roditelja vdana pijači. V Parizu so od leta 1880—1890 preiskali tisoč božjastnih otrok. Pri 471 otrocih so našli, da je bil oče pijanec, pri 84, da je bila mati pijanka, pri 65 otrocih se je dognalo, da sta bila oče in mati. Taki nehajo večinoma v hišah tleči.

Saj birt še kredo imā,
Zatorej dajmo, dajmo ga!

Alkohol ne more ohraniti ne moči, ne zdravja, marveč razdira telo, opustošuje zdravje in goljufa revno ljudstvo. Kdor zatira žganje, je pravi prijatelj naroda. Učenjak Flourens piše: Alkoholiku se polagoma vnamajo jetra in ledvice, odpoveduje želodec, srce se razširi, žile zvapnijo, živci pešajo. Zlatenica in vodenica, mrtvoud in vrtoglavje so mnogokrat posledica pijančevanja. Tako se polnijo bolnišnice.

Se kikeljco prodala bom,
Za sladko vince dala bom.

Zdravnik dr. Baer je preiskal 49 kaznilnic in je preštudiral vse ondi zaprte jetnike. Ugotovil je, da je med sto jetniki 43 takih, ki so bili vdani pijanstvu. Od 1115 naštetih zločinov je bilo storjenih v gostilni 742, v domači hiši 86, na cesti 98, pri delu 87, drugod 102. Alkohol vodi torej v kaznilnico.

Kaj torej pravi pamet? Preberi te vrstice še enkrat, pa boš vedel!

Kaj pa ti je?

Oj dekle, kaj si tak žalostno? Ali bi rada novo krilo imela? Kupi si je! Ali bi rada kaj lepega in poučnega brala? Naroči si Mali list!

Gospodom razprodajalcem. Kadar pošiljate denar za naročnike, napišite na hrbet položnice ali čeka tudi imena dečinskih naročnikov, da vemo komu pripisati naročnino, da se tako uprava ogne pomotam.

GOSPODARSTVO

Nov udarec za našega kmetovalca.

(O naravnem in umetnem mleku.)

Zasluzek.

Iz Ocizle-Klanca smo dobili tale dopis: Povsod se sliši jadikovanje naših kmetov; vsak se pritožuje: otrobi dragi, a mleko poceni! Koliko kmetov je moralo radi slabe lanske letine sena skozi vso zimo žrtvovati na stotine lir, da obdrzijo svojo živino do prve pase, seveda v upanju na boljšo letino. Ker kmetovalec brez živine je revež, zakaj kjer ni živine, ni gnoja, kjer ni gnoja, tam njiva ne rodi. V naših krajih nas danes tare posebno vprašanje ponarejenega mleka. Po vojni je bilo mlekarstvo tista kmetijska panoga, ki je vzdrževala marsikako družino, ki bi sicer morala trdo stradati. Z vsakdanjo prodajo mleka si je družina prislužila svoj vsakdanji kruh.

Obnovljeno mleko.

Odkar pa so začeli v Trstu prodajati izsušeno mleko, je cena našemu pristnemu mleku silno padla in tisto malo dohodkov, ki jih je imel naš človek od mleka, se je skrčilo na nič: tuja milijonarska družba s svojimi mlečnimi tovarnami nam odjeda še zadnji kruhek. Kaj bo s kmetom? Kaj naj mu preostane? Živino bo prodal, vsedel se bo pred hišo in lovil solnne žarke, da bo z njo mi tolazil svoj zelodec. Če pa kmet prodaja živino, mari je to v korist državi, ki ima pomanjkanje živine? Če nam propade živinoreja, na kaj pa naj se kmet nasloni, da bo plačeval državne, deželne in občinske davke? Iz teh razlogov se mi zdi potrebno, da bi vlada posegla v vprašanje o naravnem in izsušenem mleku. Iz «Edinosti» št. 114 posnemam, da so bile nekatere mlekarne in tudi nekatere mlekarice prijavljene oblasti, ker so prodajale vođeno mleko. To je vse prav, a mi se vprašamo: kaj pa s ponarejenim mlekom? Koliko vode ima to mleko? Mestni magistrat, ki tako pazi na mleko, naj da preiskati tudi izsušeno mleko, ki se po Trstu prodaja.

Nova fabrika.

K temu dopisu, ki nam ga je poslal naš sotrudnik, dodamo nekaj vrstic, ki naj bi — vsaj počasi — odpirale oči našemu ljudstvu. Malo časa tega je, kar se je prikošatilo v Trst industrijsko mlečno podjetje iz severne Italije, iz bližine mesta Cremona. Tam pomolzejo krave ob štirih zjutraj; nato gre mleko v stroje: vsa voda izhlapi in tako zgoščeno mleko pride — pod ledom — v 17 urah v Trst. Tu mu dolijejo vode po potrebi in to mleko se prodaja v množičnih prodajnicah v mestu. To pomeni pobijevalno konkurenco našim kmetovalcem. Nekaj tržaški list je nedolgo tega prinesel tretjino kolone dolg članek, ki je bil — kakor znamo — z absolutno gotovostjo — mastno plačan. Kdor želi dokazov, naj se potrudí v našo upravo. Pa se govori o neodvisnosti listov! Tako gre naše mleko. To je eno. Drugo pa je tole: to tovarniško mleko se vozi v Trst po — znižani železniški ceni. Ko se je začela v Trstu velika akcija proti fabriškemu mleku, se je pričakovala podpora vsega tržaškega časopisja v tem oziru, zlasti ker so zdravniki v bolnici odsvetovali to mleko za bolnike. Kaj pa se je zgodilo? Samo Mali list in še en laški časnik sta poslala zastopnika protestni sestanek. Vsi drugi listi v Trstu, tudi naši slovenski, so o tej akciji previdno molčali.

Ja, ja, gospoda, se že poznamo; a žalostno, prežalostno je, da ljudstvo ne pozna položaja. Posledica tega je, da prihajajo taki dopisi, kjer tožijo: kaj bo z nami. Naš narod je v zadnjih letih zbral več stotisoč lir v narodne namene; zakaj se ne bi uporabil vsaj del te

svote v naše gospodarske svrhe? Lirce so šle seveda v druge namene.

Resitev.

Naše ljudstvo se od samih živio-klicev ne bo rešilo; s samimi narodnimi frazami mu ne bo pomagano. Ako gospodarsko propade, izgine tudi narodno. Denar naj se ne uporablja v trobe-nje narodnih fraz, ampak v praktične namene. Evo na primer: ustanovitev mlekarske centrale za vse ozemlje. Če tega ne izvršimo, gremo pozlu.

V kraljestvu Mihca in Jakca.

(Nekaj prav zanimivih tržaških števil, ki povedo več kakor debele bukve).

Med vojno se je število tržaških prebivalcev močno skrčilo: od 220 tisoč je padlo na 150 tisoč. Zakaj? 40 tisoč takozvanih renjokolov je moralo čez tedanje meje; precej tisoč moških je šlo v vojske, mnogi Tržščani so pomrli, porodov ni bilo; industrija je popolnoma opešala, trgovina upadla.

Preobrat se je začel kmalu po razsulu cesarstva. Iz notranjosti države se je zagibal val: Trst je bil pač obljubljen de-zele; milanske, rimske, napoletanske banke so tu ustanovile svoje podružnice, veletrgovci so spravili cele vlake blaga v izpraznjene tržaške magacine. Vlada pa je žrtvovala na stotine milijonov lir, da bi Trstu pomagala.

To veselo delo in še večje upanje pa je kmalu utihnilo. Dočim je leta 1920 prišlo v Trst 26.277 oseb, jih je došlo leta 1921 samo 15.589 in leta 1922 pa samo še 8.657. Nasproti temu priseljevanju pa stoji, da število izseljencev ostaja približno isto.

Kaj je s prometom?

Leta 1913 je dospelo v Trst s parniki 4 milijone in 70 tisoč enot, leta 1920 enot 1 milijon 600 tisoč, leta 1921 enot 1 milijon 773 tisoč, leta 1922 pa enot 1 milijon 740 tisoč.

Kaj pa v glavnih skladiščih?

«Magazzini Generali»: to je beseda, ki je vzbudila v vsakem Tržščanu velik ponos. 1920 v decembru smo imeli v glavnih skladiščih shranjenih 41.315 ton, v decembru 1921 ton 39.117, v decembru 1922 ton 12.723. Ako splošno in poprečno primerjamo zalogo v glavnih skladiščih od 1920 do 1922, smo padli za 40 od sto.

Kaj pa industrija in obrt?

Leta 1913 smo sezidali 212 hiš, leta 1920 hiš 11, leta 1921 hiš 17, leta 1922 hiš 41.

V arsenalu je pa najbolj žalostno. Dočim je živel od arsenalov pred vojno do 50 tisoč oseb, smo ob kancu 1922. leta popolnoma ustavili delo v ladjedelnicah.

Koliko se je pojedlo in popilo nekdanj in sedaj.

Leta 1920 so v Trstu popili 187 tisoč hektolitrov vina, leta 1920 hektolitrov 173 tisoč, leta 1922 pa 153 tisoč.

Piva so popili v Trstu leta 1920 hektov 114 tisoč, leta 1921 hektov 81 tisoč, leta 1922 hektov 37 tisoč.

Če pa primerjamo stanje leta 1913 in leta 1922, vidiš tole: 1913. leta je Trst popil 278 tisoč hektolitrov alkoholnih pijač, leta 1922 pa 190 tisoč.

Pa pojeli? Leta 1913 je Trst pojedel 1064 kapunov, leta 1922 pa 316 kapunov. Leta 1913 so Tržščani spravili na varno 346 tisoč kokoši, leta 1922 pa samo 191 tisoč kokoši.

Pa trgovine z jestvinami? «Delavske zadrage» so prodale leta 1921 blaga za 97 milijonov lir, leta 1922 pa za 66 milijonov lir.

Ljudje hodijo na mont.

Leta 1920 so Tržščani dobili pri mestni zastavljalnici (na podlagi zastavljenih premičnin) 1 milijon 344 tisoč lir, le-

ta 1921 pa 2 milijona 254 tisoč lir, leta 1922 pa kar 3 milijone 317 tisoč lir.

Kje so vzroki?

Kaj bi o tem pisali, ko čivkajo o tem vrabci! Brezposelnost. Ljudstvo, ki nima dela, nima soldov; kdor nima soldov, manj zapravlja, zato pa si več izposojuje.

Ali bo boljše?

Upamo. Če bo vlada storila, kar je obljubila, če si tržaški merodajni činitelji res vzamejo stvar k srcu in če se sklenejo z obmejnimi državami dobre pogodbe, potem smo na konju; drugače pademo z osla, ki ga sedaj jahamo, na — šaliz.

Mihca in Jakca

o mlečnem vprašanju.

Mihca: Za izdelovanje mléka

Se zidajo tovarne;

S tem se podirajo

Kmetске, mlekarne.

Jakca: Kaj pa kmet naj počne?

Kaj storiti, sam ne ve!

Mihca: Eden krave bo prodal,

Drugi pa mleko zastonj dajal.

Kaj pa pravijo preko meje?

Jutro, dnevno glasilo narodno-napredne stranke v Ljubljani, pravi glede na izmenjavo denarja čisto odkrito, da so pri Sv. Margariti zagovarjali interese Jadranske banke komendator Capelli in dr. Rybar, ki je upravnik svetnik te banke. Ker pa niso mogli priti do zaključkov, se je dr. Rybar obrnil na Pasiča, kateri je imel dati nalog, da se ščitijo interesi Jadranske banke. Pasič pa ni vedel, v kako nesrečnem položaju se nahajajo primorske zadrage, pa je poslal dr. Rybara v Genovo, kjer se je potem sklenila znana kravja kupčija, ki je pomenila udarec in najbrže polom primorskega združništva. Koncem maja 1922 so naredili zapisnik o kupčiji za 16 milijonov. Ko pa se je slo zato, da bi se v pogodbo posebe zapisalo ime «Jadranska banka», so to izpustili, ker so uvideli, da so zadrage v težjem položaju kakor pa banke. Nato pravi «Jutro», da se absolutno ne sme po zakonitih pogovorih soditi, komu pripadajo milijoni, ampak le po pismenih sklepih. Carta canta, pravi Lah. Zato «Jutro» očita dr. Wilfanu, da zagovarja banko in bi hotel dokazati, da cela svota pripada samo banki, ko se vendar nobena banka ne imenuje v pogodbi. (Opomba: Carta canta, nas ne sme nič brigati, kako so se gospoda za kulisami menili in se poglivali v škodo naroda; saj je znano, kako so se vse pogodbe v Evropi delale!). Nato pravi «Jutro», da laška delegacija ni hotela, da bi se ime banke vpisalo v pogodbo, ker bi tedaj skočili drugi zavodi (tako je!), ki so tudi trpeli in so prizadeti. Zato vlada ni hotela izročiti milijonov Jadranski banki in je znano, kako je da Rybar tekel najprej v Beograd k Pasiču in nato z izjavo v žepu v Rim. Pa še to ni bilo dovolj: jugoslovanski poslanik v Rimu Antonijević je moral dati še eno izjavo, potem je šele vlada izročila banki milijone. Jutro pravi, da je ta afeta največji skandal v državi in se vpraša: kdo bo zamenjal primorskim zadrugam krone v lire? Ako bi to storili zavodi, kjer so krone uložene, morajo bankrotirati. Če pa zadrage ne menjajo bankovcev, morajo propasti.

Po čem je lira?

Dne 23. majnika si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 21'80 — 22'10 l.
za 100 avstr. kron — 2'9 — 3'2 st.
za 100 mark — 3'9 — 4'30 stot.
za 100 š. kron — 61'70 — 62 l.
za 100 šv. frankov — 372 — 375 l.
za 100 fr. frankov 137 — 137'50 l.
za 1 dolar — 20'60 — 20'70 l.
za 1 funt — 95'80 — 96'15 l.

Pepo iz Koludrovice.

Priloga k svoj doživljaj iz let, ko si je pomagal z malo kupčijo s semen. Kupoval je deteljo po telefonu v trenutku, ko je strela tresčila v centralni aparat.

Veste, taku je bla tale svar. Jest sem prjatu z gasput Fajdigatam u Trsti, vija Koranejo. Fejst gasput, za se zment jenu za človeku pomagat, če je sila; vžej dugo čajta me mantenira ses čukram, muoko jen z drugu tašnu ropotiju.

Atabot, ku sem nakupu vžej an velik škartoc robe, sem mu reku, veste gasput Fajdiga, pestim to ruobo leti, jen tečem se do unga botegarja ke prodaja seme uod detle, bom kupu an par kilov. — Neč ne boste hodu — mi reče gasput Fajdiga. — Videste de grmi jen treska, pejte z mano jen boste z mojga magazina lentefonirov. — Du ga je p's zastopu, kej šraja, ma me je kar zgrabu za rokav jen me je pelov po dveh štejnah če zad. Tam na anem zidi je vesela ana kruota, kukr za pisma nu mečat, jeno gasput Fajdiga mi je jav, videste tle je lentefon. Jen pole mi je pokazov anu lukencu jen je reku, nej šrajam nutr jen de me bo čou uni ke prodaja detlu. Ma kaku me be čov, sem jest jav, kaku me bo čov, ke je treba ane pu ure do njega. — Ma ja, vas bo vžej slišov — reče gasput Fajdiga. Ku se nism mogu obrant, mi je razložu ane ceremonje jenu mi je pritisnu u roke ku dva uosouneka, de nej se jeh denem na uha. Ben nu, če je taku, sem jav, bom pej provou; jen sem zazijav kar sem mogu u tisto majhno sitce; ma prov fejst sem rejovu nutr, zatuke sem se bav, de b'me ne zastupu uni taku na delč. Ma pej neč hudga nism jav, ku samo, de nej mi pošle tri ki- le smena uod detle, ma samo de nej ne buo nutr trkaj mišjeh bopkov ku lani, de ne zebim zastrañ tisteh macafzlinov moje ventorje. O ti preklemani smenar, veste kej mi je uštimov? Glih tisti hipec se je šaldo zabobskalo jen tista kruota uod smenarja mi je prpelov po lentefonu anu tašnu, de me je kar vrglo, hkrati sem biv po tleh, ma pej v nus me je štrbuncenlo, de je blo joj. O ti pičmoh grdi, ti šleva sleparska, ti cavata tržaška; še drugi dan sem jemu nus ku punju, zano prejšee ga je blo, taku me Matilda hmali ne bi spoznala.

Zdej pej sod'te, ledje božji, če nism prov storu: pobrav sem se, zgrabu sem zan rajti jen šov sem ku tavžent hudičov čez Pan- taroš do tiste preklemanske šeme; prov pred betego je stav jen se je za nus držov, ku de b'se norca z manu delov. Jeza me je dograbla, ku blisk sem ga po plečih ure- zov de ima anti še danes razgor po telesi. Reva je skočila u betego, jes pej za njem jen sm ga mlatu jen šivov po useh živih punteh taku de se mi je tela reva vžej smitl, ma ku sem se spunu na lentefon, me je znova jeza pograbla jen še ambot sem ga nažehrov. Kadr sm se spunu na karbo- nerje ke b'me utegnli še po nedovžnem nutr gnat, sm še ambot zafuksov z rajti nam če po škartoceh, de je na ejnkrat pr useh puščalo. Pole sem ju popihov z betege, ma je blo lh zadnji cejt ke so pršli blizek ani ledje, ma h sreči nism vidu še nobenga karbonerja ke so zmiram ta zadnji ku pa- šlj rep. Ku blisk sm biv spet pr gasput Faj- digati, ma tašnu silu sem jemu, de ga nism nankar pozdravu, zgrabu sm škartoc jen sm jo naglo udaru čez greto u Koludrovcu.

PODLISTEK. V prihodnji številki zač-

nemo pričevati zelo zanimivo povest

«Pred zaroko», ki jo je poslovenila naša

domačinka Jvanka Leban.

Delni uspehi: 100.000 hl vinski kontingent.

Avstrijski parlament je 8. majnika potrdil trgovsko pogodbo z Italijo. V tej pogodbi stoji, da smemo Primorci in Tirolci izvoziti letno 50.000 hl vina in 50.000 hl vinskega mošta v Avstrijo. Druga italijanska vina, ki hočejo čez mejo, morajo imeti nad 13 stopinj, pri naših pa je vsako vino vsaj 14. Carina se je znižala na 30 kron. To je vsekakor lep uspeh, ki se sicer ne bo poznal takoj, a pač s časom, ko se valuta bolj izednači. In kakšen boj smo imeli z laškimi veleproducersi, ki so hoteli, da se dovoli izvoz samo vinom z nad 15 stopinjami! Vsekakor je to uspeh tirolske kmetske zveze, goriske kmetsko-delavske zveze in v Istri se je zlasti poslanec Pesante zavzemal zato. Goriški podprefekt je bil tudi toplo priporočil sklepe dornberskega zborovanja. Samo v trdni slogi se da kaj doseči. V vsaki vasi naj se ustanovi skupina kmetsko-delavske zveze v obrambo gospodarskih koristi našega kmeta ljudstva.

Cene v Trstu na drobno: slanina 9,60, prsut 28-32, milanski salami 26, mortadela 16, ementalški sir 20, gorgonzolski 16. Sprednja govedina 8, zadnja 9,20, brez kosti 12,80, sprednja teletina 10, zadnja 12, brez kosti 16-18. Česnje 1,80-2,40, krompirček 1,20-1,60, grah 1,60, artičoke 4 za liro, salata v glavi 1-1,20, spargli 6-6,40.

TRDI OREHI

Urejuje Domen. Oreh št. 20.

UGANKA V UGANKI (Kraljeva pešpot).

	tar	bur	je	vi	
pre	me	ja	vi	je	Kra
je	lad	po	Trst	co	šev
	ta	me	je	bri	

Kralj stopa vedno le na sosednji kvadrat, obide celo ploščo in se vrne do izhoda. Potegni s svinčnikom za njim: dobiš sliko in zlogi ti povedo uganko in rešitev. Nagrada 10 l.

Strti oreh št. 18. Izmenjava denaria.

Ta oreh so strti:

P. Elice — Podmelec, A. Guštin — Vel Repen, P. Maslo — Pasjak, M. Mevlja — Rodik, A. Cimolino — Škofije, A. Milič — Opčine, A. Babič — Rodik, J. Daneu — Sv. Ivan, L. Rijavec — Vogrsko, V. Rust — Šturje, F. Hvalič — Vogrsko, V. Kos — Idrija, A. Caharija — Nabrežina, D. Rustja — Dobravljah, F. Likar — Ajdovščina, A. Maraž — Števerjan, P. Mrak — Ponikve, L. Čermelj — Pesek, A. Vodopivec — Koludrova, J. Kompare — Sežana, R. Grižon, M. Zega — Kobdilj, M. Vodopivec — Trst, A. Žvokelj — Sveto, J. Grilanc — Miren, S. Lazar — Idrija, Izreban F. Likar — Otlica.

Da bo živel Mali list.

Tržačan z željo, da se čimprej ustanovi Narodni svet: 10 L. Za Mihca in Jakca, ki sta fejest fanta, daruje Bar-kovljan 5 L, vesela družina tržaskih deklet 4 L, Lojzika, ker je šla kupejja po volji, 3 L, G. iz Štanjela, dobrotnik preko naročnine 2 L, Pepo iz Boršta 2 L, svota 26 L, prej 162,50 L, skupno 188,50 L. Kdo da še?

Naša pošta. Naročnikom. Nekaterim naročnikom smo pomotoma poslali pozivnico, da poravnajo naročnino. Pomo-

ta se je naredila pri tistih naročnikih, ki so sicer plačali naročnino pri trgovcih, a ti so pozabili pri denarni pošiljki napisati ime, za koga so poslali znesek: nekaterim pa smo poslali, mejtem ko je bil njihov denar že na poti, a se ne pri nas. V obeh slučajih pa prosimo oproščenja, ker se pomota že popravi. Če pa je kdo že plačal naročnino, a je navzlic temu dobil pozivnico, naj jo vrže v koš!

Studeno. Na dopisnici niste napisali ne ulice niti poštnega predala, zato je prislo prekasno vabilo za veselico. Salež. Ne na zemljo, ampak na dohodek od nje plašas davek. Gledè vojnih posojil treba potrpljenja, pa že spregovorimo o tem.

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Tisk. S. Spazzal v Trstu.

MALI OGLASI

stanejo 20 stot. za besedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

Bar - Buffet ex Mare, Riva Grumula 2, tik jugoslov. konzulata, priporoča svoja najboljša vina, Dreherjevo pivo in mrzla jedila.

SREBRO, zlato in brilante plača več kot **FRANCESCO** 15 drugo nadstropje.

Fečenko Ferd. Trst — Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo. Ima na razpolago najboljše likerje.

Krone in goldinarje plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupei. Kupujem tudi zlato, srebro in platin. — Trst, Via Ponderes 6. I.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka **Gastone Dolinar** Trst - via Ugo Polonio 5.

DIDAKTICNA SULA (ulica Gatter 10. I. vogal Acquedotto). Vzgojevalna, resna, moralna metoda. Pospešen pouk malih skupin: za 2-4 učence. Pripravnica za izpite, maturo na tehnični šoli, gimnaziji, meščanskih italijanskih šolah i. t. d. Pouk v jezikih, računstvu, knjigovodstvu, slikanju, risanju. Pomoč pri predelovanju šolskih predmetov. Veronauk imena učiteljev jamčijo za uspeh. Nizka učnina.

Buffet Milonik

Via XXX Ottobre 19

se toplo priporoča svojim znancem in prijateljem za obilen obisk ob priliki birme.

Tako bo vsakdo djau:
Cigaretni papir „Oleschau“
Je gvišno najbolj fin,
Ker vniči nikotin.
Kdor enkrat ga dobi,
Ga vselej imet' želi.

Glavna zaloga za Primorsko:

Knjigarna K. T. D. v Gorici

Na prodaj veliki, lepi lokali.

Prometen kraj v trgu **ŠMARJE PRI JELSAH** ob glavni cesti in železnici blizu Rogaske Slatine. Pripravljeni za vsako strojno in motorno obrt, ktere daleč naokrog ni ali pa za veletrgovino z žitom moko ali vinom. Poizvedbe pri lastniku

Ferdo Puste, Šmarje pri Jelsah
Štajersko - Jugoslavija.

IVAN MICHEUCICH

Trst via S. Francesco 10.

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine, stare nerabljive stroje in kotle in vse plačuje po višjih cenah kot vsak drugi grosist.

Skladišče

octove kisline, žvepla in modre galice.

ANTON GAMBEL

TRST, VIA CORONEO št. 1.

Zobozdravniški ambulatorij Egidij Schiffilin

zobotehnik

Trst - Via Settefontane št. 6. I.
sprejema od 9-13 in od 15-18

Največja Zaloga Pohištva na Goriškem

Anton Breščak

Gorica, Via Carducci 14. - Via C. Pavetti 3.
SOLIDNA KOMPLETNA SPALNA
SOBA ZA LIR 1000

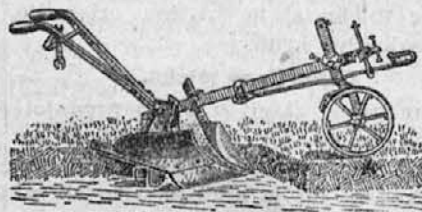
V zalogi ima v veliki izbiri železne postelje z žimnicami vred po zelo nizki ceni — Prvo vrstno blago **BLAZINE** (volnene, žimnate in iz morske trave) od L. 60 dalje. Sloveča tvrdka — poštene cene. **CENE BREZ KONKURENCE.**

FRANC NAROBÉ

Trst, Via Commerciale 18

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro založeno trgovino z jestvinami in s kolonialnim blagom. Konkurenčne cene. Točna postrežba. Na željo se pošilja blago tržaskim odjemalcem franko na dom.

Kmetovalci pozor!

M. Brežigar in sin

GORICA, Via Carducci (nekdanj Gosposka ulica) št. 19

Oglejte si bogato zalogo plugov in kmetijskih strojev iz znamenitih nemških in čeških tovarn.

Cene brez konkurence.

Specialiteta. Figova kava

Levante - Caffè di fichi Levante je pravi holandski ekstrakt, ki se rabi kot najboljši nadomestek kave ali pa mešan s kavo. Prva tovarna v Trstu, via Carpison št. 10-12 — Telefon 44-06.

Poskusite!

Poskusite!

Zadruga v Dobravljah, v Dornbergu, v Selu, Hranilnica in posojilnica v Rihenbergu in kmetijsko društvo v Vipavi so se združile v

Vinarsko zvezo,

katero toplo priporočamo gostilničarjem in sploh vsem rojakom. Te zadruga imajo vsaka svojo klet in dne 1. junija otvorijo **veliko skupno klet** v Gorici, via Mameli št. 8. Prodajala se bodo domača pristna vina od 56 l naprej v vsaki množini.

Kmetsko delavska gospodarska zadruga v Dobravljah

priporoča svojim prejšnjim in sedanjim cenj. odjemalcem, gostilničarjem in zasebnikom pristna vina svojih članov. — Prodaja od 56 l naprej po zmer-nih vsakdanjih cenah.

Kdor enkrat pri nas kupi, ostane naš stalni odjemalec.

MILO FENDERL

je najboljši

Tovarna v Trstu, via Ghirlandalo št. 1

Tel. 430